

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. CXCI. Bonon. separationis bonorum. De lucris seu emolumentis & acquisitionibus obvenientibus ex industria vel negotiatione facta de bonis hæreditariis per hæredem gravatum, An & quando veniant ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

quodque grammaticalibus significationibus, aliisque generalitatibus; Et his stantibus iustam ac probabilem credidit resolutionem. Si enim primus obiisset antequam pervenisset ad aetatem 35. annorum, Secundus vero successor esset in aetate majori ita ut eam excessisset, dicebam quod non exinde dictum emolumentum assequi debuisset, sed adhuc expectari debuisset complementum dicti temporis conjungendo etiam primum decursum in vita primi, Et ita etiam e contra spectato dicto sine seu effectu magis quam sono, vel significatione verborum, iuxta ea quae super ista propositione attendi magis dispositionis finem seu effectum quam grammaticalem sensum verborum ex *Dunoz. dec. 4. 17. alias dec. 93. per. 7. recent.* & aliis habetur pluries in precedentibus, praesertim in *Romana fideicom. de Baldassinis disc. 45.* & in aliis sibi proximis, ac etiam in *Firmana disc. 33.*

13 Vbi est negotiatio necessaria damnum & lucrum esse hereditatis.

14 Quando dicatur causa necessaria.

15 In casu quo lucrum sit hereditatis, an heredi debetur participatio ratione industriae personalis.

16 Quid de lucris factis per filium familias cum pecunia patris.

DISC. CXCI.

ORTA controversia per mortem Pauli Dondini inter eius creditores ex una, eiusdemque fratres iure substitutionis reciproce succedentes in bonis à communi patre obventis ex altera, super separatione bonorum liberorum à fideicommissarii, introducta causa in Rota, plures prodierunt decisiones coram *Dunozeto, Melio & Verospio*, pluresque erant controversiae puncti, quorum major pars in puro facto consistebat, duo autem erant principales puncti admixtam habentes facti ac juris inspectionem; Primò scilicet, an quaedam primogenitura per donationem inter vivos erecta per patrem ad favorem Pauli tanquam primogeniti, at sibi imputanda veniret in legitimam necne; Et secundò cum idem pater in civitate Anconae quoddam negotium seu mercimonium sociale ad certum tempus haberet, atque moriens mandasset debere continuari usque ad tempus conventum cura socii, an lucra notabilia ex dicto mercimonio obventa cederent commodo fideicommissi, vel potius commodo dicti Pauli heredis gravati pro ejus ratas. In utroque autem prodierunt decisiones fideicommissarii favorabiles, nempe 28. Junii 1658. & 18. Junii 1660. coram *Melio, 5. Julii 1662. & Junii 1663. Verospio*, ad quarum decisionum normam lata sententia, & commissa per appellationem causa in eadem Rota coram *Catalano*, ultra reformationem dictae sententiae in aliis punctis in facto consistentibus, reformata etiam fuit super dicto puncto imputationis legitima, respondendo sub die 25. Martij. 1663. dicta imputationi locum non esse. Quoverò ad dictum alterum punctum lucrorum, de quo solùm agitur in decisionibus coram *Melio*, ob votorum discordiam nulla capta fuit resolutio, & reposita causa sub die 18. Martij 1669. coram eodem, periculum fuit in decisio favore creditorum quoad dictum punctum imputationis, quoverò ad alterum lucrorum, prodit resolutio pro fideicommissariis, ea scilicet hereditatis, & fideicommissi commodo cedere debere, atque in hoc statu causa pendet.

De primo puncto habetur particulariter actum in hac eadem causa in sua materia sub vi de legitima & de tractionibus, atque ista posteriores resolutiones, in sensu etiam veritatis, probabiliores melisque fundatae visa sunt, cum revera, tam ex facto, quam ex jure priores resolutiones pro imputatione non videntur habere probabile fundamentum, ut ibi.

Quatenus verò pertinet ad secundum punctum sub ista fideicommissaria materia cadentem, Alii pro hac parte creditorum scribebant firmiter credebant ista lucra commodo heredis magis quam hereditatis cedere debere ex eo fundamento, quod dicantur fructus de jure cedere debentes ad commodum heredis non autem hereditatis, ad text. in l. in fideicommissarium, & l. mulier si heres ff. ad trebell. Quamvis enim ista regula limitetur accedente contraria testatoris voluntate, attamen receptum est istam esse debere claram, ex iis quae ex *Mantica Peregr. & aliis* habentur deducta supra in *Romana legati de Frangipanis disc. 137.* deducendo in specie lucrorum negotiorum

BONON.

SEPARATIONIS BONORVM

PRO

CREDITORIBUS PAULI DONDINI

CUM

FRATRIBUS DE DONDINIS

Causa variè decisa per Rotam.

De lucris seu emulumentis & acquisitionibus obvenientibus ex industria vel negotiatione facta de bonis hereditatis per heredem gravatum, An & quando veniant sub restitutione fideicommissi, vel respectivè ad ipsum gravatum pertineant; Et e converso cujus sit ejusdem negotiationis damnum.

SUMMARIUM.

- 1 **F**alli series.
- 2 Decisio causa.
- 3 An primogenitura per donationem impenditur in legitimam remissivè.
- 4 Fructus cedunt commodo heredis.
- 5 Idem de lucris habendis loco fructuum.
- 6 Contrarium procedendo cum eis non terminis.
- 7 Quod isti termini fructuum non cadunt in lucris negotiationis, nam fructus sunt qui percipiuntur salva rei substantia.
- 8 Quod lucra negotiationis sint species sortis aucta.
- 9 Lucra cambiorum dicuntur pars sortis.
- 10 Tutor tenetur investire pecuniam pupillarem, sed non potest eandem ponere in mercimoniis.
- 11 De distinctione quando lucrum mercimonii sit hereditatis vel ipsius heredis.
- 12 De ratione ob quam in casu voluntariae negotiationis lucrum est heredis.

SVM MARIVM

- 1 **F**acti series.
- 2 **R**esolutiones cause.
- 3 **H**eres non tenetur de decoctione debitorum hereditariorum inexactorum.
- 4 **An** & quando societates officii, vel census vitalitii aut officia vacabilia quorum amissio evenit, cedant damno heredis gravati, eique imputentur.
- 5 **Quid** de mobilibus, quando ad eorum consumptorum pretium teneatur.
- 6 **Quid** ubi heres renovat societatem.
- 7 **De** fructibus crediti fructiferi cessantibus si debitum convertatur in aliam causam.
- 8 **Societas** officii est species negotiationis.
- 9 **Lucrum** & damnum negotiationis quando sit heredis, & quando hereditatis.
- 10 **An** fructus societatum, & vitalitiorum sint heredis, vel hereditatis.
- 11 **Quomodo** estimanda sint bona, & distinguenda pretiosa à non pretiosis.
- 12 **An** estimari possint bona non extantia.
- 13 **An** heres non describendo distinctè bona in inventario istius beneficio privetur remissione.
- 14 **De** onere investmenti injuncto heredi.

DISC. CXCI.

Constantinus de Paulis, scripta hærede Catharina sorore, eique substitutis, Hieronyma, Lavinia, Constantia, & Isabella ejusdem Catharinæ filiiabus, cum reciproca inter eas in casu obitus sine filiis injuncti hæredi venditionem omnium mobilium, quorum pretium investiri deberet in bona stabilia vel effectus fructiferos, exceptis mobilibus modici valoris à scutis decem infra, quæ voluit liberè ad hæredem pertinere; cum autem per obitum tam Catharinæ, quam Isabellæ & Hieronymæ sine filiis purificata esset dicta substitutio ad favorem Constantiæ, & Lavinia, obtinuerunt ista sententiam favorabilem à judice primæ instantiæ contra Pompeum Catharinæ heredem, & introducta per appellacionem causa in *Rota* coram Priolo, datoque dubio, An actricibus danda esset immissio, & respectivè dictus heres teneatur fideicommissum reintegrare, sub die 10. Decembris 1668 quoad immisionem ad bona hereditaria extantia, responsum fuit simpliciter affirmativè, quoverò ad reintegracionem partim pro actricibus, partim verò pro reo responsum fuit; Idemque sequutum est in repropotione coram Bourlemont sub rogato sub die 17. Junii 1669. & in hoc statu causa pendet.

Duo igitur erant diversa judicia, Unum scilicet immisionis ad ipsa bona extantia, Alterum verò reintegracionis pro distractis ac non extantibus, sed super primo nulla cadebat difficultas, cum fideicommissum esset litterale, neque controvertetur identitas bonorum; Ideoque tota disputatio versati videbatur super secundo, in quo multæ cadebant inspectiones facti potius quam juris, tam circa veritatem plurium nominum debitorum, aliorumque jurium, quæ per actrices prætendebantur remansisse in hæreditate, quam circa plures detractiones ex causa æris alieni soluti oppositas ex parte rei conventi, ac etiam circa trebellianicam an esset prohibita necne, totumque consistebat in facto de quo ad Advocatos non pertinet.

Pp

Quatuor

Illud autem etiam in sensu veritatis advertendam de jure verum, atque à Rota admittum, sed ex facto in ultima resolutione negatum, quod ubi agretur de lucro reportato ex negotiatione requirente ipsius hæredis curam, ac personalem industriam, tunc illud non deberet esse totum hæreditatis, sed de eo participare deberet ipse heres gravatus juxta eam participationem vel distributionem, quæ cadit in negotiationibus socialibus, in quibus unus ponat pecuniam vel bona alter verò operam & industriam personalem, cadente solum quæstione super rata participationis, quæ pro facti qualitate pro judicis prudenti arbitrio decidenda venit, exiis quæ habentur cæteris relatis apud Leotar. de usuris q. 31. nu. 27. Felic. de societate cap. 9. Michalor. de fratr. par. 3. cap. 59. Et in proposito lucrorum obventium ex negotiatione, quam filiusfamilias faciat cum pecunia paterna seu peculio profectivo, quid conferre debeat necne confert doctrina Bart in l. 1. § nec cassense ff. de collat. bonor. num. 5 & in l. cum oportet Cod. de bonis que liberis, de qua plures casus distinguendo Roman. conf. 469. & ibi adden. Mangil. de imputat. quest. 34. Merin. de legitima lib. 2. tit. 2. quest. 26. numer. 9. & 10. Fontanell. de pactis claus. 11. gloss. unic. num. 37. ubi refert decisum, quod medietas lucrorum relata fuit industriæ ad commodum filii; Verum in hac facti specie motivum admittum non fuit ex ipsius facti qualitate, quod heres degens in Civitate Bononiæ nullam adhiberet industriam, quæ tota fuit sociorum exercentium negotium in Civitate Anconæ, unde propterea totum lucrum fuit ex pecunia hæreditaria.

ROMANA
FIDEICOMMISSI
DE LOPEZ

PRO

CONSTANTIA & LAVINIA LOPEZ

CVM

POMPEO FLORAVANTE.

Causa decisus per Rotam pro utraque parte respectivè.

An societas officii hæreditaria per hæredem gravatum renovata, cedere debeat damno & periculo hæreditatis vel ipsius hæredis; & aliqua de obligatione heredis gravati ad fructus loco damnorum & interesse ob non investitas pecunias hæreditarias, seu ex bonorum distractione obventas juxta præceptum testatoris, seu ob non vendita jura vitalicia.

Cardin. Luca de Fideicom.